

ספירת האומר - בספירת העומר

א. מהי "ספירת האומר"?

בכותרת לא מופיעה שגיאת כתיב! אם כן, מה הכוונה ב"ספירת האומר"?
אומר = אמירה, דיבור. **ספירת האומר – התיחסות מדודה ושקולה לכל אמירה ודיבור.**
סמנו V ליד המשפט המתאים להגדרה זו:
- צריך לספור את המילים שאנו אומרים
- צריך לשים לב לכמות המילים ולא לדבר יותר מדי
- צריך לדבר הרבה ולומר מילים רבות כדי שנגיע בספירה למספר גבוה

אכן, יש קשר בין **ספירת העומר – לספירת האומר** דווקא בימי ספירת העומר חייבים אנו להקדיש תשומת לב לדבורנו ולייחד מחשבה על צמצום הדיבור האסור והמיותר. חשבו, מדוע עלינו להקפיד על כך דווקא בימי ספירת העומר?

- בימי ספירת העומר אנו מתכוננים למתן תורה הנלמדת בפה ועלינו לטהר את פינו ולהכינו ללימוד התורה. בימים אלו אנו נזהרים במיוחד בענינים שבין אדם לחברו והלשון היא ה"מתווכת" בעבירות אלו לפיכך, נשים לב לספור את האומר ולהזהר בו.

במשחק המילים "ספירת האומר" מצויה דקות נוספת – "עומר" הוא כמות מסוימת, מדה שנהגה בזמן חז"ל. את **האומר** עלינו לספור ולמנות במדה קצובה ושקולה, ולא בחופשיות ובהרחבה.

ב. "מילה בסלע – שתיקה בתרי"

בספור שלפנינו נראה את כוחן הרב של ספירת המילים ומדידתן, והזהירות שלא לדבר במקום שלא צריך. חז"ל מדברים על כח זה: "מלה - בסלע, שתיקה – בתרי" - מלה יקרה כמו סלע - שם מטבע - וכשם שהמונה מעות עושה מלאכתו בדקדקנות ובזהירות - כך מי שמדבר _____, אך השתיקה יקרה יותר, כמו שני סלעים.

בטרם נקרא את הסיפור נכנס לאוירתו ע"י הכרת הדמויות. הדמויות המשחקות בסיפור הן הרב והבנקאי. שייכו כל אחד מהתאורים הבאים לרב או לבנקאי, דמיינו והוסיפו תאורים נוספים.

התאורים: זקן ארוך, זקנקן קצר, עיניים מאירות, חליפה מעונבת, צילינדר (כובע גבוה)
הדמויות:

הרב _____

הבנקאי _____

הוסיפו תאורים עפ"י דמיונכם.

תארו את ביתו של הבנקאי: _____

מה, לדעתכם, יכול להיות הקשר בין הרב לבנקאי, שעליו יסוב הסיפור? _____

מילה בסלע שתיקה בתריי

בחצות גרוסוורדיין שבהונגריה התהלך רב יהודי – זקן ארוך לו, עיניים מאירות ומבט נוקב. לצידו פסע איש לווייתו. לפתע נעצרו הרב ומשמשו בחזית בנין נאה ורחב ידים. הרב פתח את השער, חלף על פני הגינה ודפק על הדלת. רגעים קצרים עברו, הדלת נפתחה. בפתח ניצב הבנקאי היהודי, חבוש כיפה גדולה, זקנקן קצר מעטר את פניו, לבוש היה בחליפה מעונבת כמנהג בעלי בתים אמידים.

"הרבי, רבי ישראל הגר!" קרא הלה נדהם "בבקשה, ייכנס הרב" קד קלות והורה להיכנס לטרקלין. מבטו של הרב לא נעצר סביב, הוא לא התפעל מן התמונות הנאות ומן הוילונות הכבדים, רק פסע נינוח על פני הפרוזדור הארוך. כשהגיע לסלון המרווח בחר לו כורסא מרופדת ישב עליה, השתהה רגעים מספר ואחר כך קם בלא לומר מילה רק לחץ את ידי המארח ופנה לעבר הדלת.

"מה קורה כאן?" השתומם הבנקאי, ובמין סימן של אי הבנה רמז למשמש הרב כי דרושה לו הבהרה.

"אינני יודע" משך הגבאי בכתפיו, וארשת תמהון נשתפכה על פניו.

הבנקאי נטל את הצילינדר מן הקולב, חבשו לראשו ופנה דומם בעקבות האורחים. הרבי יצא מן החצר והמשיך לפסוע ברחוב בלי להוציא מילה. כך צעד הוא בניחותא עד שהגיע לביתו שלו.

הבנקאי היה מבולבל ואולי אף מבוהל. בהיסוס רב המשיך ללוות את הרבי לתוך ביתו, ואז לא יכול עוד לעצור. "במה זכיתי שהרב יבקרני?" פרצה שאלה מגרונו.

"הגעתי לביתו של כבודו כדי לקיים מצווה, ואכן קיימתיה" ענה הרב.

"איזו מצווה?" גברה פליאתו של הבנקאי.

"קיימתי את דברי רבותינו", הבהיר רבי ישראל הגר, האדמו"ר מויזניץ, "רבותינו אמרו כי כשם שמצווה לומר דבר הנשמע כך מצווה לא לומר דבר שאינו נשמע. . . רציתי לומר לך דבר מה אשר ידעתי שלא תרצה לשמוע. חשבתו בליבי, אם אשב בביתי ולא אומר לך דבר זה, עצלות היא זו ולא מצות שתיקה! משום כך החלטתי להגיע לביתך ושם לא לומר לך את הדברים, וכך קיימתי את המצווה", סיים האדמו"ר להסביר סקרנותו של הגביר גברה ופליאתו התעצמה שבעתיים. הרבי עדיין מסתיר מפניו את הדבר. "אולי בכל זאת יאמר לי הרבי במה המדובר ואולי. . . אולי בכל זאת אציית לדבריו?"

"לא", "ענה הרבי נחרצות, "אני בטוח שדברי לא ישמעו!" אמר, וידע כי יש בכוחן של מילים אלו לחולל נפלאות.

ידיו של הבנקאי נותרו תלויות לצדי מעילו ופיו פעור. רגליו כמו לא ידעו אם לצאת או להעצר. הבן הבין כי עליו לעזוב את המקום, אך קשה היה לו לצאת. . .

דקות חלפו ותמהונו של הגביר רק גבר ועלה. "במה דברים אמורים?" שאל פעמים מספר, כשחותם של שתיקה מונח על שפתי רבי ישראל. רק לאחר הפצרות מרובות נעתר האדמו"ר וסיפר: "אחת מלקוחותיך בבנק היא אלמנה עניה, לאחרונה לקחה מן הבנק הלואה כדי לקנות לה בית, עתה היא אינה מסוגלת לשלם את החוב. הבנק עיקל את הבית ונטל את רכושה לידו. בקרוב תערך מכירה פומבית שבה ימכר הבית. מה יהיה על האישה? מה יהיה על ילדיה? ומה יהיה על רכושה? הכל יושלך הרחובה! רציתי לבקש ממך כי תוותר לה על חובה אך לא בקשתי משום שידעתי כי תסרב".

"מה אוכל לעשות?" אמר הבנקאי, "אני רק מנהל את הבנק הבנק איננו בבעלותי והמדובר הוא בסכום לא מבוטל".

"אכן, צדקתי!" קטע אותו הרבי, "ידעתי שלא תסכים!" אמר הרבי קצרות ושוב גזר עליו את השתיקה.

הרבי נכנס לביתו, והאיש יצא לדרכו אפוף מחשבות וחסר מנוחה.

לאחר קריאת הספור

1. התוכן

סמנו מספרים לצד המשפטים הבאים עפ"י **סדר התרחשותם** (ולא עפ"י הסדר בו מסופר הסיפור)

- הרבי מגיע לבקר את הבנקאי
- הרבי מסביר לבנקאי מדוע שתק
- הרב מסרב להסביר לבנקאי מדוע שתק
- האלמנה העניה נטלה הלוואה מהבנק
- הבנקאי יצא מבית הרב אפוף מחשבות וחסר מנוחה,
- הבנק מעקל את בית האלמנה

הקיפו בעיגול את התשובה הנכונה לכל שאלה:

1. "הרב לא התפעל . . . רק פסע נינוח על פני הפרוזדור הארוך" – מדוע?

- א. כי הוא היה רגוע ובא לשוחח שיחה נעימה
- ב. כי הוא רגיל לפאר וגם בביתו יש חפצי נוי כאלו
- ג. כי הוא יודע שפאר חיצוני אינו עיקר בחיים

2. שתיקתו של הרבי נבעה מ:

- א. מחוסר רצון לדבר עם הבנקאי
- ב. מחוסר יכולת לשכנע את הבנקאי במילים
- ג. מהידיעה ששתיקה זו כוחה גדול יותר ממילים

3. מדוע סרב הרבי להסביר את עצמו כשבא הבנקאי לבקש הסברים?

- א. כי ידע שדווקא סרובו יגדיל את סקרנות הבנקאי
- ב. כי חס על זמנו שהוא קודש ללמוד תורה
- ג. כי התקשה למצוא מילים משכנעות

4. מדוע עיקל הבנק את הבית, רכושה של האלמנה?

- א. כדי לנקום בה על שלא שלמה את החוב
- ב. כדי למוכרו ולהרוויח את הכסף שהפסידו מהחוב של האלמנה
- ג. כדי להגדיל את שטח הבנק, כפיצוי על ההפסד שנגרם לו,

5. כיצד הצדיק הבנקאי את חוסר עזרתו לאלמנה?

- א. הסכום גדול מדי לא רוצה להפסיד
- ב. הוא רק מנהל ואינו בעל הבית היכול להחליט על סכומים גדולים
- ג. הוא לא רוצה להענות לבקשת הרבי.

ענו בקיצור על השאלות הבאות:

1. איזו מצוה קיים הרבי בבואו לבית הבנקאי? _____

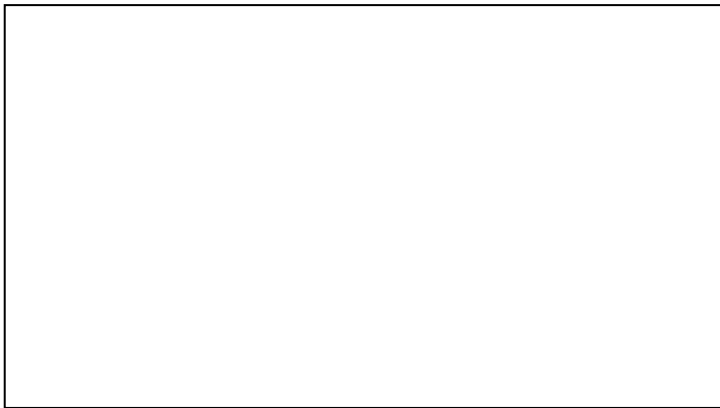
2. מה באמת רצה הרבי מן העשיר? _____

3. מדוע היה הבנקאי, בצאתו מן הרבי "אפוף מחשבות וחסר מנוחה"? _____

2. המבנה

נשרטט את גרף הסיפור עפ"י הנקודות הבאות:

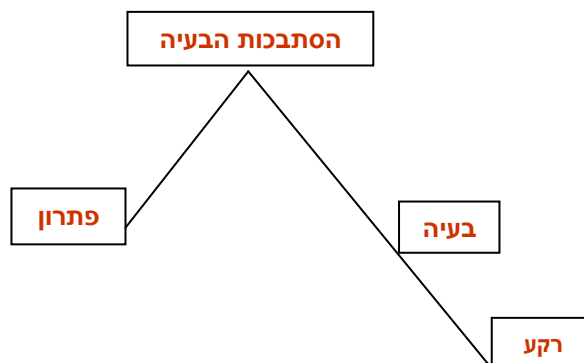
- הרבי מגיע לבית הבנקאי
- הרבי שותק ויוצא
- הבנקאי מתפלא ומנסה לשאול את הגבאי
- הרבי מסרב להסביר מה רצה לומר
- הרבי מסביר את הבעיה של האלמנה
- הבנקאי מתנגד לעזור
- הרבי נפרד מהבנקאי

- האם הגרף מסתיים בעליה או בירידה לדעתכם? _____
מדוע? _____
- האם לדעתכם זה סופו של הסיפור? _____ מדוע? _____
נסו לתאר את סופו. _____
לפניכם הסיום המקורי:

ימים מספר חלפו, והנה נמסר לרבי כי הבנקאי שילם מכספו שלו את חובה של האלמנה והיא שבה להתגורר בביתה.
הרבי כמעט ולא דיבר ודברים נעשו... כוחה של שתיקה...

הוסיפו אותו לגרף. האם הוא בעליה או בירידה? _____
לפניכם תרשים של גרף המתאים לעלילות קצרות

האם הגרף שציירתם מתאים לתרשים הקלאסי (הרגיל) הזה?

לפניכם הצעה למבנה שונה של הסיפור:

איזה מבנה נראה לכם מענין יותר – המבנה הזה או מבנה הסיפור כפי שהוא? נמקו. _____

3. לשון

הסבירו את הבטויים או המילים:

מבט נוקב _____
חליפה מעונבת _____
נחרצות _____
לא מבוטל _____
גזר עליו שתיקה _____
אפוף מחשבות _____

4. המסר

סיום הסיפור ממקד את המסר לנקודה מסוימת – בחרו אותה מבין המשפטים הבאים ע"י סימון V לצד המשפט המתאים:

- הרבי מויזניץ אוהב יהודים ועוזר להם
- דווקא השתיקה דיברה ללב הבנקאי יותר ממילים רבות
- לפעמים לשתיקה יש כח רב יותר מלדיבור
- החזרה בתשובה של הבנקאי
- המכתמים הבאים מבטאים מסר דומה. קראו אותם

אני לשון אדמדמה
זקוקה לעיתים למעט מנוחה
השאירו אותי בתוך הפה
כי לפעמים, דווקא לשתוק – יפה

הבה נשים ניצרה לשפתיים
לפני הדיבור נחשוב פעמיים
כדג בים נדמה עצמינו
ונמלא כמוהו מים בפינו

צריך לזכור ולא לשכוח
ולאמץ קצת המוח
במיוחד בימי ספירת העומר
לחשוב גם על ספירת האומר

כתבו במילים שלכם את המסר מהמכתמים ומהסיפור: _____